

Latweeschu Awises.

63. gada-gabjums.

Mr. 1.

Trefschdeens, 4. (16.) Januari.

1884.

Redactora adrele: Pastor J. Weide, in Grobin, Curland. — Oefschdijtsch Besthorn fga gabnumat hodd Jelgawa.

„Latweeschu Awises“

1884. gada wizen sawu 63. gada-gabjumu libd ar saweem abeem peestitueem. Maksa ir tapat, ta libd schim. — Jelgawa fanemot. 1 rubl. un par postu 1 rubl. 50 lap. par gadu. Latweeschu Awises wor aspiestit un stubinajumats peemere:

Jelgawa, ferd. Veltburr fga gabnumat-hodd. Balesas eela № 2, „Latw. Aw.“
 Oefschdijtsch. Apsteliatsch, las efenschigai nam postijam, lai ta matja arstaja libd, ta lasu lomas isit gaid babult.
Westerburga, ferd. Veltburr fga gabnumat-hodd.
Rautlaga, ferd. Veltburr fga gabnumat-hodd;
 un bei tam iflats pce sawa mahajataa iflats **Widweme**, ta ari **Kurfeme**. Jeream, ta ari Holstaja, Strimwera, pogafo-wesala un jiti sen. fangi laipni pceit manz apstelietschanaa uf „Latw. Aw.“. Sias 24 efenschigais apstelietsch us wece ma adreji jec wascha, dabatus 25, efenschigai par welle. — **Stubinajumats** u **Widweme** u **Kurfeme**, las saw „Latw. Aw.“ ed ta isiti lasida, ir wiskabst wostichit **Trefsch am efenschigai**, **Westerhorn fga gabnumat-hodd**, **Jelgawa**, **Walejas eela Nr. 2** — **Stubinajumats** matja par hodo bradas rindas jec wizen weetu s lap.
 „**Latweeschu Awises**“, ap furaha „meera miltataji“ **Widweme** un **Kurfeme** paluomecs pulschajs, eed ari schini gadda par meera jetaa uf preefshon, eadefrodamaa witu to, las **Latweeschu** tautai un mahju **Walstji** ir par labu un focheliba. Gada gata paluomecin saweem seen. lastijameen fahda ipaschi pceemats-**libmt**.

Dausla, Stein fga arsteit;
Walmeera, Trefsch fga gabnumat-hodd;
Walla, M. Wandoff fga gabnumat-hodd;
Wibags, D. Wi tawa fga fawera, Saw eela № 3;
Wibags, G. Wlarses fga brifa namaa pce **Weltera** beinajus.

„Latw. Aw.“

Mabtinajs: Jaumt gada, „Meers wirs semes!“ No eestfchemem. No achrer nichem. Eestfchamats fawis, fur petrodels re. Jaumt tautas bilfoketa. No Ingis. Beinags jaunam re. Willede. Stubinajumats.

„Meers wirs semes!“

Ko labu lai mehš weklam saweem seen. lastijameen un wisai **Latweeschu** tautai jaunaja gada? Us fcheem mahdceem dod atskidi tas engelu pulsk **Beltemi** **Dewu** flawedamaa un fajdamas: „**Meers wirs semes**.“ Un teefcham „**meers**“ ir ta dabrygaj manta un ta leclala laime, to tas fchepheigais **Deenas** lai pceefchir mums wifseem jaunaja gada. „**Meers wirs semes**.“ Klaut jele pcepitidus mahju zeriba, ar to wego gadu nobeidjahn! **Meers** — it ipaschi mahju mihlai fehnu femi, ta ta meera augli, las ir tijaiba, isiglitriba un tautas labflahschanahs, waretu penceites fupluma un fpehla. „**Meers**“ — tem, mihla **Latweeschu** tautai! Demfchepi wehl nam un naw apfufschji tee, las trauze tanu meera, pehz fa ta igwadames ilgjoek. To isgahjuschais gads peerachdija jo flaidiri. Kai zenschais un zih-nahs tautai par labu — iflats, lam preefshon tam netruafst fpehla, bet lai to dara flaidira firdi un ar gobigem eeroifcheem. Weli un nepatefshiba apgahna zentemus un zihninus un ir par sawu paschaj tautai. — Klaut jaunaja gada to apzereir wisi tee, las faka, ta zenschotes un zihnutes **Latweeschu** tautai par labu!

Jaumt gada.

Gelfsch waghajidab dslahs fupras
 Weens gads ir arih ar miz;
 Eifshendams deenas, jankas, fupras,
 Us mufschjibu tas aifschesha.

Gan dascheem tas ametra laimi
 Un pules zeda faifjai;
 Bet daudfcheem ari outfhu nahwi,
 Daudf jankas fates raufstija.

Au jaumt gada mehš eestfcham,
 To tuhffleschfaher apstetjanim;
 Ko nefhs tas — to wehl nefsham,
 Bet wifu labu zerejam.

Tandehi lai jaumt gada weklam
 Weens etram laimi fiefnigi,
 Kai wegu naidu nepeemnam,
 Bet aitimistam to mufschigi!

Au augstu laimi wehlu wifseem
 Es turumad un tahfuma;
 Kai draugem, radem, pashfchameem
 Schis gads nobeidjahn laimiba.

Kai milfu soflem pceim flaidjabs
 Mufsh tauta gajfmai piniqai;
 Gelfsch zihnineem lai fpehls tai robahs,
 To flaugu daubf ir **Latwijai**.

Kai pazetel' un wenpraktibia
 If drenas pce mums wairajabs,
 Kias publjahs no wifa fpehla,
 Kai Latwju tauta fiprinahs.

Tahs pazetibab fwochtas engel's,
 Kai fchogad wifus panabab,
 Kam bebbas firdi weetu eemems,
 Kam buhs zaur chrifschem jabradu.

Un kam pehz Dewa wifehja prahja
 Schis gads jau buhs tas pchidigais,
 Ka dwoefsch lai engli wada
 Kurp, fur ir winas **Pestilajis**.

H. S.

weefcheem un muhsu buhschanahm. To darot, smams, „Latweefchu Awifchem“ netruhks pretineeku; bet winaš wehlahs, ka wiſi to atſihtu, ka winaš pa ſcho^h zetu ees un zihniſees — ne wiš „kara deht“, bet „meera deht“. Un kad iſkats, kaſ rakſtihs un ſpreedihs par daſcha-dahm leetahm, tureſees pee paſchas leetas, pee goda prahta un pateefibas, tad rakſti un ſpreedumi, lai tee ari eeſahkumâ kâ pretineeki ſtahwetu weens pret otru, tadſchu beidsot ſa-ees kopâ, peepalihbſedami pee tam, ka ari uſ Baltiju ſihmeſees tee wahrdi: „Meers wirš ſemeš.“

Tâ tad eſi un paleegi ſweika jaunajâ gadâ — mihtâ Latweefchu tauta!

No eefſchſemehm.

Pehterburga. Keifara medibas leetu pahrfinatajs, G. Tſcherikows, kâ „Wald. Wehſtneſis“ ſino, uſ paſcha luhgumu atlaifts no deeneſta, un wina weeta eezeltš firſts Variatinskiš.

Pehterburgâ tagad pahrrunâ ſchahdu atgadijumu: Bagats wihrš, namu ihpaſchneekš paſchâ pilſehtas widû, 10 gadu laikâ uſlizees breeſmigu ſodu. Pa wiſu to laiku wiſch uſturejees weenâ paſchâ iſtabâ, nekad no tašs ne-iſeedams un drehbeš ari nemainidams. Swehtku deenâš wiſch lizis atneſt bal'maiſi, taſ to ne-ehdiš, bet eemetiš iſtabas fakta. Tagad pehz 10 gadeem iſtabâ atrada ſameſtiš wairaf nekâ 1000 bal'maiſeš. Drehbeš tam pilnaš utu, kuraš ee-ehduſchahš pat ahdâ. Wiſch eſot, kâ mahjeneeki apleezina, juziš prahta, un taš laikam zehleš zaur ſeewaš nahwi. Weentuliš beš namu pahrwaldneeka un lehſchſas tilai retumis pee ſewiš celaida ſawu dehlu, — zita neweena. Dehlu wiſch toti mihleja, un eekam at-wilkahš ſawâ iſtabâ, tam norakſtija ſawu mantu; bet leelu ſummu naudaš un wiſu to, ko no abeem nameem eenehma, wiſch paglabaja ſawâ iſtabâ. Bahrtikai wiſch iſdewa toti maš, — tilai ſwehtku deenâš lihdi 50 kap. Wina gara buhſchanas un namu pahrwaldneeka iſfuhrſchana dehlu pehdigi peefpeeda, ſawaš mantojamahš teeſibas aiſſahweht teeſas preeſchâ. Iſtabâ atrastaš kapitalš bij miſſigš: miljoni rublu papihra nauda, ſehrijâš ar nenogreeſteem luponeem, akzijâš u. t. t., pa daſai no ſchurkaſhm apgraufſti. Relaimigaiš tagad pa leelai daſai atrodahš beš apſinaš.

„Journal de St. Petersburg“ wehſta, ka Giers'a zeſoſchana uſ Wiſni galiqi nolemta. Zeſoſchana noteelot uſ Auſtrijaš keifara wehleſchanoš, kaš lizis to iſteikt zaur Kreewijaš ſuhtni firſtu Lobanow-Roſtowski.

Telefona wadi Pehterburgâ ſchim brihſcham 1500 werſteš gari ar 600 abonenteem.

Warſchawas generalgubernatores ſchinis deenâš eefuhtijis tautas apgaimoſchanaš miniſterim projektum par Polija dibinajamahm lauſſaimneeziš-amatneeziš ſkolahm un patweſſemehm; pehz projektâ ſchiš ſkolas dibinajamaš pilſehtâš un uſ laukeem un buhſchot diw- un weenklaſigaš; mahziš waloda — Kreewu.

Zelgawa. Kurſemeš kameralteeſas galda preeſchneeka palihgš G. Scheela kgs 21. Dezemberi iſg. gadâ apſtiprinahtš par Zelgawas Bahzu awiſeš „Mit. Zeitungas“ redaktoru. — Scheela kungš nu jau uſ otro lahgu ſchâ awiſei par redaktoru; jo kad „Mit. Zeitunga“ ſahla iſnahkt, wiſch bij tašs pirmaiš redaktors. Pehz tam to wadija — Dr. Braſche un M. v. Reibniš.

Iſ Leel-Swehtes. „Latw. Aw.“ 50. nummurâ iſg. gadâ zeen. laſitajeem kahds ſihlumš wehſtihtš par muhsu puſeš nedroſcho dſihwi zaur ſagteem. Grihu ſchê wehl tagad tilai uſſihmeht, ko pagahjuſchâ rudeni ſagti pee mumš — ſawuš wella nahtš-darbuš ſtrah-dajot — iſdarijuſchi: Maš-Swehtes muſchâš arendatorâ kungam weenâ nahti tika iſ ſtalla iſſagti tſchetri ſirgi, wehrtibâ no 500 rubl.; zitâ kahdâ nahti tai paſchâ muſchâ iſ lauka ſchuhna ſalmi iſſagti, bet ſalmu ſagliš peekeerts un nodots teeſahm. — Paſta ſkolotajam nahti uſ 24. Oktoberi ari ſirgš iſſagti iſ ſtalla. — Sagti ſtalla dur-wiš — zil bija nomanamš — ar ſtangahm lauſuſchi, pee kam ari iſleetajuſchi daſchâš ſehtš-widû atrodofchahš neſaſahgetahš malkaš pagaleš. Skolas nama ſehtš-widû tizis gan pulkſi. 2dš pehz pušnahtš eeraudſihtš, ka kahds tani ar wehjlukhuri ſtahw; bet lamehr ſkolotajš ar ſaweem nama laudihm iſgahjiš ahra, tamehr ari ſagti ar wiſu ſirgu jau bijuſchi projam. — Wehtreeneeku Meſchapuiku ſaimneekam tiluſchâš iſſagtas wairaf aitu. — Wehlaſ tam paſcham ſaimneekam pee Swehtes krodſina, Wiſchkales muſchâš Smiltneeku mahjahm pretim, ſenaſ Starpeš krodſinſch faukts, no ſagta aiſbraukts ratòš eejuhgtš ſirgš. — Zitòš kahdòš ratòš ſehdejiš weens ſeweetiš, kaš gan redſejiš, ka kahds wiſhreetiš ratòš eefehdees un ſirgu aiſbrauziš; bet wina

ne wihru, ne ſirgu nepaſnuſi, un tadeht ari ſagliš ſirgu it droſchi warejiš aiſbraukt. — Tapat ari Uſſineeku Tomu-Schulza ſaimneekam eſot pee minetâ Starpeš krodſina ſirgš aiſbraukts. Saimneekš eſot aiſwedis tai deenâ diwi weſmi labibaš uſ Zelgawu un atpaſat brauzot eegahjiš minetajâ Starpeš krodſinâ, ſawu puſi ahra atſahjot. Dſird ſtahtam, ka ſagti puſi wedinajuſchi reisu reſahm krodſinâ, ar eerunu, ka ſaimneekš winu ſauzot. Geſahlot puſiš gan neklauffiš, bet beidsot lizees tomehr peerunatees, un — lamehr puſiš krodſinâ, tamehr ſirgš projam. — Saimneekam eſot ari iſ kabatas nauda iſ-nemta. — Wehl japeemin, ka Silina meſchafarga krona meſchâ atrasta weeta, kur jazer, ka ſirgu ſagteem tur bijiš winu iſſtenaiš mahjokliš, jeb, ja atkaujoš teikt, iſſtenaiš ſagtu puſniš. — Tur, no kahda meſchâ zela pa lihkumainu tezinu tahtu meſchâ eijot, war notikt kahdâ koku beſumâ, kur atronama weeta ar jauneem koziſeem. — Tur pat pee weena, otra un wairaf koziſeem atronami no ſirgu ehdi-naſchanaš iſkaiſiti meſchu graudi; ari pee koziſeem redſami daſchadi ſirgu ſari — gan melni, gan ſili, gan bruhni, kuzi tur ſirgeem berſe-jotees peekehrufchees. Tahdi — zaur ſirgu berſeſchanoš pee koka peekehrufchees ſari — bija redſami pee kahdeem ſeſcheem meſchâ kokeem. Blakuš eefihmetajai weetai ir pelnu tſchupa, kur ſirgu ſagti uguni kuh-ruſchi, un tai tumumâ tapa atrasta aluš pudeleš ſchilts ar uſrakſtu: „Bairiſch Lagerbier“; tapat tur ari atrastiſt tulkſchš papihriš, pee kura peeliſpuſchâš daſchâš ſilku ſwiſnaš. — No wiſa preeſchjeâ nu ſklaidri wehrojamaš, ka minetâ weeta ſagteem bijuſi pateefcham par ſlepenu miſchanaš weetu. — Ne zil tahtu no tašs paſchâš weetaš pagahjuſchâ wafara Wez-Platoneš Dimſu ſaimneekš, kâ zeen. laſitajeem ſenaſ ſinotš, atrada ari ſawu ſagto mantu. — Landiš, daſcha nahtš putna wahrdu peeminot, beſchi ween runâ, ka daudſinatee nebehdneeki paſchi lepni leelotees, jeb peefolot to un to apſagt. — Weztehwi ſtahta, ka klaufchu laiſòš klehtiš tikufchâš ſlehgtas ar meſchafarga atſlehgu, t. i. ar koka atſlehgu — un nekur netiziš dſirddehtš tâ ſogam, kâ tagad. — Dſelš ſteeni un waren ſtipraš dſelſu atſlehgaš nu wairš ſagluš neſpehi aſtureht no winu breeſmigajeem waraš darbeem. — Dſirdam, ka kahds ſaimneekš leekot ſtalla durwiš zeeti aiſmuhreht un buhſchot likt pee ſtalla ſeenaš eefſch- un ahripuſeš peetaiſiht tilta trepeš, lai ſirguš pa tahm waretu ſtalli eeweſt un, kad waijadſigš, no ta atkal iſweſt. Tilta trepeš buhſchot buht no ſtalla ſeenaš abejaš puſeš atnemamaš, lai ſagteem nahti nebuhtu weetaš, kur ſirguš iſweſt. — Saimneekš eſot tagad zaur tam baiſeš, ka kahds peefolijiš winu drihſumâ apmekleht un ſirguš iſſagt.

„Ai, wai! kahdi nu laiki!“

Bahtaga.

No Leel-Platoneš. „Balſš“ 48. nummurâ iſg. g. kahds ſinotajš 3. laſitajeem paſneediſ Leel-Platoneš ſchahdaš greiſaš ſinaš: Sinotajš 3., kâ leekahš, ir miſejees geografiſkâ ſinâ, teikdamaš, ka Leel-Platoneš pagaſtiš 4 juhdſeš no Zelgawas atrodahš. Zil ſinaš, tad ſinotajš ir to attahlumumu no Zelgawas lihdi Leel-Platoneš robeſchâi uſ wairaf werſtehm pagarinajiš. Tapat wiſch ir Leel-Platoneš dwehſeku ſkaitu par wairaf ſimteem pamaſinajiš. Sinotajš 3. tahtaf wehl ſino, ka Leel-Platoneš ſaimneekem naw bijiš eefpehjaš pee turibaš tiſt. Zil mumš ſinaš, minetâ pagaſta ſaimneekuš war pee ta apgabala turigakajeem peekaitiht. Jau no ahripuſeš winu ſtal-tahš, no keegeekem ar daſſtinu jumteem buhwetahš ehlaš parahda winu turibu. No eefſchpuſeš apluhkojot, pat pee daſcheem eſot atrodamaš tapſeeretas ar mahletahm grihdahm dſihwojamahš ehlaš. Gandrihš neweeniš ſaimneekš ne-atrodotees, kura iſtabaš ruhmeš ar koſchi puleretahm mehbelehm nebuhtu puſchlotas. Wehl Leel-Platoneš ſaimneeku ſaltòš ſirguš un eejuhgumuš apluhkojot, waram minetoš ſaimneekuš ar leelgruntneekem ſalihdſinaht. Semkopibaš ſinâ nemot, no Miſgaš iſſuhtitee katalogi teem nekahdu jaunakaš modeš ſemkopi-baš riſku nepaſneediš, kuzi pee Leel-Platoneš ſaimneekem nebuhtu atrodami. Tâ tad wiſu kopâ nemot, Leel-Platoneš ſaimneekuš namaš nedrihſſtam pee teem peekaitiht, kaš pee turibaš newar tiſt, kâ 3. ſinotajš to meſch. Ari kapitala ſinâ 3. ſinotajš Leel-Platoneš ſaimneekuš ir ſahpigi apwainoſiš, ſajidamaš: ka til pahri ſaimneeku zaur tapinaſchanu pee kapitala tikufchi. Reſinam, kur kahds Leel-Platoneš ſaimneekš buhtu atrodamaš, kaš ſewi til dſiti liktoš apwainotees, kâ 3. ſinotajš to peerahda, ka til pahriš ſaimneeku, kuzi pee druſku kapitala jau tikufchi, un ka tee, kaš gribetu pee kapitala tiſt, teem tiſtaš weeniš zefſch pehz 3. ſinotaja domahm atwehrtš ſtahw, ka til zaur tapinaſchanu (taš ir leeneſchanu) ſawuš kapitaluš war pawairot. Pehz muhsu domahm ari taš wiſwahjakaiš Leel-Platoneš ſaimneekš tahdam greiſam zetam, kâ 3. ſinotajš to ir rahdiſiš, aiſliks uſ di-weem ſtabeem peekſtiprinatu ſpahri preeſchâ, ſajidamaš: manš kapitalš

ir tif zaur maneem pascha isleeteem sweedreem panahks, un ne wis is zita kabatas tapinahts.

Wehl 3. sinotajs sino, ka Leel-Platoneekeem esot skolos nams, kura 2 skolotaji strahdajot, bet tos it wisus pee nekahdas augstas isglitibas newedot. Winsch wehl noschelo, ka daschi atrodotees, kuri eestatot naudu par skolu un isglitibu semē nosweestu. Ta tad jau daschi 3. sinotajam leekahs buht sinami, kas tur augstu isglitibu mellejuschi, bet to nepanahkdami, teizahs par skolahm un isglitibu sawu naudu semē sweeduschu. Buhtu jawehlahs, ka 3. sinotajs, ja wehl par skolahm sinotu, usrahditu, kur tahdas tautas skolos atrodamas, kur it wiseem augsta isglitiba panahkama.

Weidsot wehl 3. sinotajs nepareisi sino, ka zaur zeen. mahjitaja nepatikschanu dauds Latweeschu laikraistu no Leel-Platoneekeem neteetot aboneti (nemti).

Buhtu wehlejam, ka 3. sinotajs, ja wehl us preekschu ko gribetu laikraistods sinot, turetoss pee wezo Sparteeschu padoma: „Ja kahds ko grib runaht, tad lai pirms to labi apdoma, ko grib sazihht, ka naw tufschu neeki jasklausahs!“ K.

Is Naudites pagasta. Birmdeen, 26. Septemeri isg. g., tapa ta pascha pagasta N. mahju fainneeka brahlenam, kusch ar sirgu maschinu kuhla rudsus, sirgus dsenot, nemanot no maschinas rata — kahjas papehdiss eewainots. Laime, kad wareja sirgus ahtri fatureht, ka nelaimigo wairaf nespehja wainot. Zif wehl wegl'prahrtigi ar maschinahm apeetahs, tas ir redsams no tam, ka allasch zilweki teef eewainoti. Waj tas buhtu gruhta leeta, tahs weetas ta aprobeschot, kas loti bailigas rahdahs un drihs war nelaimo rastees, ka newar tumumâ kluht, ja ar apdomu apeetahs? Tadeht buhtu gan derigi, pat us wisadu wihfi wajadstigs, ta maschinu eerikteht, ka nekur tif drihs newar klisma un nelaimo zeltees. Kad nelaimo notikusi, tad jau par wehlu. — Zeru, kad zaur schim rindinahm nebuschu neweenam par peedaufschanu; bet par atgahdinaschanu il weenam, kas pee maschinahm strahda, lai pee laika eewehro tahs weetas, kur wisdrihsaki nelaimo war zeltees. S.

Bifstu muischas bijuschais dsimtstungs, barons Alfons von der Ropp, 24. Nowemberi 1883. gada Jelgawa ahtri un weegli, bes nekahdas ilgatas flimibas, schikrees no schihs pasaules. Nelaihis bij dsimis 4. Oktobri 1809. gada, un Wahssemē isskolojees un mahjas pahrnahjis, sawa tehwa weeta par Bifstu muischu waldija. Ar sawu zeenmahiti, nelaiha Kursemes gubernatora Brewerna meitu, winsch gandrihs 50 gadus lauliba fadsihwojis. Zihfi preeksch selta kahsahm wina zeenmahite nomira, un winsch tai drihs pakaf gahjis. Gandrihs 50 gadus par Bifstu pagastu waldidams, bijis wiseem saweem apalschneekeem tainis, mihligs un lehnprahrtigs lungs, kas par sawa pagasta laizigu un garigu usplaukschanu zil spehdams ruhpejees un gahdajis. Winsch bija weens no teem pirmajeem kungeem, kas sawa pagasta mahjas par mehrenu malku pahrdewa, ta ka fainneeeem bij drihs eespehjam sawu fainneejibu, laulus, plawas un ganibas pahrlabot, kreetnas un staltas dsihwojamahs ehlas uszelt. Sawâ muischâ winsch eetaisija skolu un noloneja pa leelakai datai skolotaju. Behz gahja pagastam palihgâ pee skolos zelschanas, dahwinadams preeksch skolos labu semes gabalu ar laukeem, plawu un ganibahm, tapat ari par walti no sawa mescha wajadstigo malku skolai. Bifsteneeki saudejuschi kreetnu lungu, kas bijis wineem wisadâ wihfe tehws un apgahdatajs. Kad dehlam muischas waldibu bij atdewis, tad nometahs Jelgawâ us dsihwi, kur ari drihs pee augsteem un seemeem zeenischanu, ustizibu un mihlestibu eemantoja. Kad 28. Nowemberi nelaihis no Jelgawas bij iswadihst, tad wina noweda us Bifstu pagasta koschajeem kapeem us muhschigu dufu. Leelais behrineeku pulks, tiklab no lungu, ka ari no seemneeku pufes, parahdija nelaihim beidsamo goda, mihlestibas un pateizibas sismi, wehledami Deewa meeru un muhschigu labklahschanu wina dwehselei un faldu dufu wina pihschteem.

No Bauflas pufes. 18. Dezembere wakarâ nodedsa Rautschu muischas Kaschoku mahjahm rija, kura kluwa schkubna weeta isleetata preeksch labibas sawahkschanas. Rija bija sawesti kweeschu un wehl zita labiba. Tiklab ehla, ka tani atrahdamahs labiba bijusi apdroshinata. Ka uguns zehlussees, naw sinams, — no mahjeneeem tur neweens ar uguni nebijis; bet kad mahjahm zelsch garam eet, tad jadomâ, ka ta buhs zaur kahdu sweschineeku isprukusi. 20. Dezembere wakarâ istrauzēja Bauflas pilsehtu uguns grehks, jo dedsa Bauflas Pilsmuishas Blosta frogus. Preeksch kahdahm nedehtam atpakaf nodedsa schim frogum kuhst, un tagad patâ frogus. Kroga stedelē fadedsa 5 sirgi, 2 gowis, zuhlas un sofis. Ka tif dauds lopu bojâ

gahjis, notika zaur tam, ka tur 3 uskuptschi ar fapirktahm zuhlahm un sofihm pa nakti gribeja pahrguleht. Scho trihs uskuptschu sirgi ar wiseem aishuhgumeem un fapirkteem lopineem tapuschu ugunij par laupijumu, ta ka teem kahjahm wajadseja us mahjahm (Kekawu) aiseet. — Ir krodssineekam flahde, jebschu gan kroga seenas apdschstas. Nelaimes weeta winam bija nu ja-attstaji, un schehlfirdigi zilweki tam dewuschu pajumtu sawas paspahrnēs. J. K.

No Walles. Laiki atnahht un laiki aiseet, un lihds ar to ari daschas nekahrtibas issuhd. Tautas gaisma plaukst, — attihstibas laiks ir klahht. — Tagad, kur wisi pehz gaismas dsenahs, ari es gribu tai fina runaht. — Gan wisur, wisas malas dsirdam par dseedaschanas beedribahm un ziteem preekeem, un ari mums, paldeews Deewam, ir pascheem un naw tee tahsu jameklē. Muhfu dseedaschanas beedriba, sem zeen. skolotaja Grünberg II. kga laipnas wadischanas, scho wasar' muhs 3 reisas eepreezinaja. — Bet daschi to apskausch, ari neewâ, un ja nu no muhsu jaunekleem un jaunawahm tur peedalahs, tad daschtahdus ar ihgnumu usklatâ. — Bet ja no teem nogurst un atkahi jahs, ka jau tagad dauds dara, tad skaugi preezajahs. Noschelojams buhtu, ka schi dseedaschanas beedriba isnihktu. — Lai aug, sek, seed par preeku mums un ziteem par preekschischi! — Lihds schim mehš, Walleeschu, bijahm gan pafargati no ta faukteem „tautas wadoneem“, bet nu jau nejauschu leekahs eeraduschees. — Daschi, kas teizahs buht „tautas wadoni“, eewed daschu nekahrtibu. — Ta par peemehru N. frogâ notizis, kura muhsu ta fauktee „tautas wadoni“, braukdami no pilsehtas, par dauds nekofchi usweduschees. Tahdi fauktee „tautas wadoni“ waretu labaf pee malas stahtees, nekâ tautai nelabu preekschischi rahdiht. — Lai Deews dod, ka tumfiba isnihktu! Lai Deews dod, ka wisu nesahli, „tautas musinatajus“, israwetu, lai muhsu tautâ wisas godigas buhschanas netrauzetas seltu un plauktu! Mehš, Walleeschu, esam arweenu zensuschees us wisu labu, neklausidami nekahdu „tautas wadoni“; dsihfimees tamdeht ta arweenu! Dshfimees arweenu to labu panahht peeklahjiba — ka lihds schim! — Es greeschos pee wiseem, kam muhsu tautas gods un labums swehts, lai karo uszihrtigi pret wisu, kas mums par samaitaschanu iraid. Karojeet pret „tautas musinatajeem“! —p—r.

Tukuma aprinka fiskals Walters us pascha luhgumu flimibas deht atlaists no sawa amata un wina weeta pagaidam eezelts Tukuma pilsteefas aktuars Sadowskis.

No Talsu apgabala. Zlgi ne-esam tif garu rudeni peedshwojuschi, ka schogad. Zeli bija isbraukti, ta ka weetahm gandrihs wairs newareja tift us preekschu. Seemas sehja palika flapjâs weetas loti plahna, ta ka dascheem semkopjeem ir ar gruhtu firdi us nahkloshâ gada plauju jasklatahs. — Pahri nedelas gan bija saltums un drusku sneegs; bet 10. Dezemberi sahla liht stiprs leetus un isdsina wisu faluma grunti. No sahdsibahm ari ne-esam gluschu swabadi; bet kahdu reis dsirdam breefmigus tumfibas darbus. Kahdas nedelas atpakaf atrada Stendes basnizu uslaustu. Saglis bija zaur logu eekahpis un islaustis nabagu lahdi ar wisu stabu no basnizas plahna un isnefis us lauku, kur iskratijis wisu naudu. Preeksch uslauschanas to wakarû saglis esot bijis basnizas frogâ un sazijis, ka eijot darbu melleht. Ari to wakarû, kad basnizu uslaustis, saglis eegahjis frogâ un tur dschris; tehriku malfajis weenigi ar sikhlu naudu. Krodssineeks esot brihnijees, ka schim tif dauds sikhlas naudas. To dsirdojis, tehwinisch isgahjis laukâ; bet atpakaf wairs ne-atnahza. Krodssineekam schi leeta israhdijschees dihwaina, un kad mellejuschi pakaf, tad wisu sahdsibu atraduschu. Saglim ari naw bijis tahsu jahehg, jo drihs bij nahluschi us pehdahm un pee Sabiles meestina fahkhruschu. Ta tad schis tehwinisch dabuja atkal drihfi Stendi redseht, un tika eeslodsicht pagasta zeetumâ. Tē nu schis gan nebija meerigi isturejees, bet islaustis plahni pee ahrejahs seenas un no pamata daschus steegelus isplehstis, ka bijis astonas zellas leels zaurums. Tur schis islihdiss un aislaidees lapâs, un naw wehl tagad rokâ dabuhts.

Leepaja. Tikina un beedra firmai isbehga mahzeksis, Jochelsohns, faukts Goldstucks, ar 14 tuhst. 166 rubkeem. Behgta pehdu dsihschana bija usdota kwartalneekam Mey'am. Mey's, no weenas tahdas zeloschanas pahrbraukdams, pee Mihzes iskrita is kamanahm un sadaufjahs tif nelaimigi, ka pehz ne ilga laika nomira. — Tagad sino, ka behglis esot no minetahs firmas eerehdna useets Dorbjanu tumumâ un ari apzeetinahts. Bet no leelahs summas tikai masums pee wina atrastis.

No Jaun-Saulas. Muhfu Jaun-Saulas pagastis ir peeskaitams pee teem masakajeem kroma pagasteem Augsch-Kursemē, un ari reti teef laikraistods minehts. — Ar gara raschojumeem mehš newa-

ram nekahdu leelu flawu fafneegt, dseedafchanas kori nekad ne-eespew- jam dibinaht, un ari nekahdus konzertus isrihkot, kà zitòs pagastòs ir dsterdamòs. Tas nahlahs zaur to, ka mums naw fawa wadona, jo fkolas buhshana mehs efam peedaliti pee Bez-Saukas. Ir gan diwi dseedafchanas kori muhsu kaiminu pagastòs, Bez-Sauzeeshòs un Elksneeshòs, kuzi jau wairaf gadus pastahw; bet tee mums buhtu par tahfu, zitu eemeslu pawifam nepeeminot. Par fchi gada druwu rafchajumeem mas waram preezatees, jo rudseem bija koti fshahdejusi isgahjusfa seema, un ta tad domajahm, ka to datu warefim no wafareja eenemt; bet ari fchai zeriba wihlamees, jo no Wafaras-fwehtkeem eefahkot muhs arweenu apmekleja leetus, un ta lihds wehlam rudenim reti kahda deena bija, kad leetus nelija, un zaur to ne ween labibai uf laukeem, bet ari pflawahm fshahdeja. Jo Jaun-Sauzeeshu leelafà dala plawu atronahs uf Sufejas upes krasteem, kura bija tiff bagatigi ar uhdeni apdahwinata, ka plawas pascha Zahnu apgehbrà nopostija. Ta tad nu mehs mas warejahm uf „Mahrinu sosti“ preezatees; tiff weenà leetà mehs gan waram pirmo weetu eenemt, kur ziti leeli pagasti mums ir tahfu palafà: — pagasta magazina mums ir pascheem fawa, kura ir pahp-pahrim pildita ar pilneem apzirneem, jo is tahs gan warehs daschs faimneeks, kad truhkums pehz maihes buhs, kahdu graudu preeksch uftureschanas dabuht; par to nahlahs koti pateiftees pag. wezakajam A. Marina fgam, kas to no delamahs kaites ir aif- fargajis. Bija gan pagasta weetneeki apspreeduschi, trihs simti mehru ausu pahrdot, bet leela pateiziba augstai aprinka-teefai, kas fcho fpreedumu naw apstiprinajusi, — laikam gan wehribu greesdama, kad rudsu un meeschu istruks, warehs pee mihlahm ausfahm patwersmi atrast. Kai Deems dod uf preekschu labahs gadus un laikus, — zereju, ka tad buhs preezigakas sinas, ko pasneegt. — arajs —

No Ufares (Zlufstes aprinkli). Sirsnigas pateizibas issafa Ufares faimneeki un ziti pagasta lozekli tiklab Ufares zeen. leelmah- tei B. v. Walthers-Wittenheim, ka ari winas dehlam, nahkosham Ufa- res dsimtskungan G. v. Walthers, par dahwinateem 50 rubl. preeksch meitenu rohu darba eerihkoschanas Ufares pagasta skolà. R—g.

Rihga. „Rig. Ztg.“ sino, ka atkajaja, isdot fihmes preeksch faldas brandwihna pahrdoshanas glahschm par paseminatahm zenahm weefnizàs, jau dabuta, un ka tahdas fihmes Rihgai, ka ari zitahm Widsemes pilsehahm uf gadu dabujamas par 100 rubl., kur fenaf wajadseja maksahf 500, waj 350 rubtu.

Lehrpata. Leelstfsts Wladimirs ar medibas beedreem 26. De- zemberi, pulksten 1/211òs rihta, fweiks un wewels atbrauzis Lehrpata un tizis fanemts no pilsehahm un muischneezibas preekschneefkeem. Dselszeka stanzijs bijis brokastis. Pulksten 12òs Keisariska Augstiba brauzis tahlaf uf Sagnizes pili, kur pahrgulejis nakti. — Tahlaf fino, ka leelstfsts Wladimirs ar generaladjutanttu Werneru, grahsu Siwers'u, adjutanttu Dbofenski un landrahttu Staèlu 27. Dezemberi, pulksten 10òs preeksch puødeenas, nobrauzis Olinòs. Medischana isdewusees laimigi. Leelstfsts noschahwis 2 breeschus. Pawifam noschauti 6 breeschi un 1 firna. Wakara pulksten 6òs wisi medibas weefi nobraufuschi Balmeermuischà un otra rihta pulksten 7òs atkal aifbraufuschi medihf Olinòs, kur noschahwuschhi 8 breeschus un 1 firnu. — Ari 29. Dezemberi mediba isdewusees koti labi. Leelstfsts Wladimirs noschahwis 2 breeschus. Pulksten 11òs wakara leelstfsts no Olineem pahf Lehrpatu aifbrauzis uf Pehterburgu. Keisariska Augstiba issteizis, ka ar medibas panahktumu esot pilnà meerà.

Defa. Kahds turenes wihrs isgudrojis jaunu pekhas awotu. Winsch uspirzis 2-lapeifu gabalus un wehlahf tad no masajeem tirgo- tajeem, kureem bes 2-lapeifu gabaleem gruhta istifschana, nehmis 6—7 kap. no 1 rubla 2-lapeifu gabalu. Un pekha bijusi laba.

No ahrsemehm.

Wahzija. No aplihlato Bruhschu katofu mahzitaju lonehm, ka waldbiba tagad finojusi, lihds fchim fakrahjees 14 milj. 427 tuhft. 796 mahrfas, 82 fenini, t. i. pahri par 7 milj. rubtu. Katofu basniza nu pagehr, lai fchi nauda winai tiftu ismaksata. Bet waj waldbiba to darihs, wehl nesinamòs.

Firsa Bismarka wezakais dehs, grahs Herberhs Bis- markfs, teef pahrzeltòs no Londones, kur winsch bij lihds fchim, uf Wahzu fuhtneezihu Pehterburgà. Tas noteekot ihpaschi uf firsa Bis- marka wehleschanos.

Anglija. Follestonas ostà atkal reis ismehginajuschi, aukas laika apmeerinaht juhrais witaus zaur effas isleeschanu. Mehginajums is- dewees koti labi. Tur, kur effa bijusi isleeta, juhra bijusi meeriga gandrihs ka speegelis, kamehr wisaplahfht ghajja augstti wini. Ta

tad oftas tagad weegli war apdroschinaht aukas laika. Bet leelafais jautajums ir, waj war leetaht fcho apmeerinafchanas lihdselli ari flaija juhra. To nu grib ismehginaht. Grib dot kugeem lihds wai- jadfigo effu un aparatus, zaur kureem weegli un ahtri war isleei effu uf wifahm pusehm.

Franzija. No Lonkinas fino, ka ekspedizija uf Balkinu at- likta uf kahdu laiku. Atlikfshana ne-efot notikus uf Franschu wal- dibas pawehli, bet weenigi tamdehl, ka ekspedizijas zaurweschanai ta- gadeja laika raduschees weetigi fshlehrschhi. Proti uhdens upes esot stipri kritis, ta ka Franschu twaikoni fchim brihscham newarot braukt pa upi, kas wed uf Balkinu. Ekspedizijas aptureschanai tahdà wihse naw nekahdas faires ar farunahm, kas no Franschu waldbibas teef westas ar Rihnu un Angliju.

Stary Rokin-Rihnu un Lonkinu tiks tiks telegrafs pa juhrais dibenu. Darbu eefahks pehz weena mehnescha.

Italijs. Parises awise „Temp“ sino, ka Septemberi 1882. g. fiary Italiju, Austriju un Wahziju esot noslehgta un parafstita fa- beedriba. Wira atrodotees nosfzizjums, ka Italijs zaur fcho fabeed- ribu ne-efot peespeesta, wesi karu pret Franziju, ja Wahziji tahds karfch reis isjeltòs. Schis nosfzizjums esot lihgunà eelikt uf Italias ministere wairakuma pagehreschannu. Bet kahdi ir fabeedribas lih- guma ziti nosfzizjumi un kahds ihsti fabeedribas mehrlis, par to Fran- tschu lapa nekha nesino un laikam ari nesin.

Serbija. Skuptschina (tautas weetneeku fapulze) zaur kehna pawehli atzelta. Jaunahm zelschanahm janoteef 13. (25.) Januari.

Bulgarijs. Tautas weetneeku fapulze, kas fchinis deenas bij fashukta, taifijusi daschus fpreedumus, kas peeminami. Wina pama- sinajusi isdoshanas preeksch kara spehka no 15 milj. franku uf 11 miljoneem. Tahlaf ta nospreedusi, ka katrà pulkà wismasaf diwahm rotahm wajagot tiff waditahm no Bulgaru tautibas wirfneefkeem. Bet ta ka preeksch fchi fpreeduma ispildishanas peetruhjis Bulgaru wirfneeku, tad Bulgaru waldbiba pawehlejusi wifseem Bulgaru wirfnee- keem, kas tagad atrodahs Kreewija, tuhlt atgreetees uf Bulgariju. Tiff teem, kas atrodahs Kreewu kara skolàs waj akademijas, atkauts tur palikt.

Ministere preekschneeks Zankows isdewis pawehli, ka turpmat neweens netiftu bes kahrtigas pafes eelaisfs Bulgarijs pahf Serbu-Bulgaru robeschu.

Egipte. Tagadeja ministerijs eefneegusi fawu atluhghanos, un wifà Egiptes waldbiba esot stipra grossfchanahs. Egiptes waldbiba schehlojahs par Angliju, ka fchi no fawas pufes negribot fperf fokus preeksch melu praweescha apspeeshanas. Bee tam ari walstis naudas lee- tas nestahwot labi. Anglu generalkonsuls Egipte, Barinsch, ne fen bij nobrauzis Londonè, dot tur isflaidroschannu par Egiptes leetahm. Domà, ka Anglu waldbiba nems Egiptes leetas stipraki fawà sinafshanà, nekha tas lihds fchim notika.

Anglu waldbiba dewufi padomu, lai Egipte atdodot wifu Sudanas rihta pufi Turziji. Turku waldbiba tad waretu fuhtiht pret melu praweeti stiprafus spehkus. Bet ja Sudanas rihta pufe netiftu Turziji pawifam atdota, tad fchi ne-usnemtos melu praweescha ap- speeshanas darbu. Egiptes waldbiba pretojahs fchim padomam, jo wina labprahf negrib no Sudanas atfzitees.

Bakers Pascha atstahjis Sua kimu un eefahjis ar Abesi- neeschu zilfchu galwahm farunas par Kartumas Egipteeschu garnisona atkahpschanos zaur Kafalu (Abesinijs) uf Sarkano juhru. Is fchi firojuma redsams, ka Egipteeschhi atkal atmetuschhi nodomu, aifstah- weht Kartumu pret melu praweeti, un ka tee domà tiff, ka lai waretu glahht Kartumas garnisonu. Zelsch pa Nil-upi waj gar Nil-upi uf seemeleem minetam garnisonam aistaihfs, jo apgabali fiary Kartumu un Berberi atrodahs weetigo dumpineeku rokàs. Tamdehl Bakers Pascha grib glahht Kartumas pulkus pa zetu uf Sarkano juhru. Kartumas garnisons pastahw is 4000 wihreem, un ja tee buhtu Eiro- peeschu saldati, tad wini weegli waretu nemf fawu zetu zaur dumpi- neeku apgabalu. Bet Egipteeschhi ir wahji kara wihri, kas pee tam tagad wehl fabaiditi zaur dumpineeku uswarahm. Tamdehl ar wi- neem newar stahgahf taifnu zetu, bet jamellè toòs glahht pa kahdeem malu zeleem.

Dselszeki. Dselszetu garums pa wifu pasauli isnahfot 253 tuhft. Anglu juhdes. Amerikas Sawaenotàs brihwalstis 113 tuhft., Eiro-pà 109 tuhft., Asija 8000, Deenwidus-Amerika 7000, Kanadà 8500, Australijs 3200, Afrika 2200 un Meksikà 2100 Anglu juhdes.

Juhs tehwi un mahtes, kas Juhs scho „jauno tautas“ grab-
matinu ar to raibo firgu us wahka — efeit novirkufchees, — nedo-
dat to faweem behrneem rokās! Ar uguni newar behrneem kaut spēh-
leht!

Melugis.

„Iš tahlahm semehm pahrzelojis,
„Kahds augstmanis, warbuht ar' firsts,
„Ar fawu draug' pa laukeem feeredams,
„Tam stahstija par fawu zefoschanu raibas leetas,
„Bee taisnibas dauds fimtu melu peelidams.
„Nē,“ faka winsch,
„Ko redseju,
„To muhscham wairs es neredsefchu!
„Kas schein par semi jums? —
„Tē auksts,
„Tē atkal loti karsts,
„Tē faule paslehpjāhs ais mahkoneem,
„Tē atkal ahdu fwilina ar faweem stareem
„Lihds nagu galeem!
„Bet tur?
„Til teescham paradihse ir;
„Kad atminees, zil firds tad preeziga.
„Ne kaschoku, ne fwetschu tur ne buht newaijaga,
„Jo zauru gadinu spihd tikai waf'ras deenina.
„Tur neteef fehts,
„Neds ari stahdihts;
„Bet kad Tu finatu, kas tur per augteem aug un ee-eetahs?
„Par peemehru es Romā gurki redseju,
„Ak, tawu brihnumu!
„To muhscham es ne-aismirfifchu!
„Waj tizefi, kad winu juhfu kalneem lihdsinafchu?“
„Ja, ja!“ tam beedris atteiza,
„Wirš semes brihnumi dauds weetās atrodami;
„Bet ne ikfatis winus usgahja.
„Mehs paschi tagad tuwojamees weetai klastu,
„No kuras pateifschu Tew ari leelu brihnumu.
„Es deretu,
„Ka tahdu Tu
„Uf wifahm fawahm zefoschanahm usgahj's nebhfi!
„Waj redsi, tur pahr upi taishts tilts,
„Ba kuru ja-eet mums; no isskatas tas prasts,
„Bet ihpaschibas winam brihnifschigas:
„Jo melugim pa fewi eet tas ne-atkauj,
„To tuhdat upē krauj.
„Kas nemelo,
„Pa to
„War eet un brauft, kaut kareetē.“
„Ah, kas par leelu upi jums!“
„Ja, tahda ir pee mums.
„Tad redsi nu, mans draugs, kas wifs naw pasaulē.
„Lai gan taws Romas gurkis brihnum leels, —
„Kā teizi, efot tas kā kalns?“ —
„Nu, kalns ko kalns, bet teescham leels kā nams!“
„Lai buhs kā nams,
„Tad tomehr brihnifschkis ir ari muhsu tilts.
„Wehl scho wasar', kad laiks bij filts,
„No wina upē eewehlahs, to katriš leezinahs,
„Trihs melugi:
„Kahds awischnees un diwi firoderi.
„Bes stihdina, Taws gurkis mahjas leelumā
„Ir brihnumš leels, ja tas til taisniba.“
„Ak, naw nemas til leels,
„Kad labi fini, kā ta leeta ihsti iraid:
„Zel nedomā, ka wifur tahdas leelas pilis,
„Kā muhsu semitēs.
„Gelfsch fweschahm semehm mahjas
„Teescham tahdas,
„Kad weenā mahjā til ar mokahm diweem eelihst,
„Un tad ne stahweht, neds ar' fehdeht!“
„Lai tā, tad tomehr ja-atfihst,
„Ka gurki, kura diweem weetās eelihst,

„Nemas naw grehts par leelu brihnum' tureht.
„Bet muhsu tilts,
„Tad tilts!
„Uf wina melug's peezu fofu nepa-eet,
„Kad tuhdat upē friht. —
„Lai gan Taws Romas gurkis brihnum leels,
„Tad ...“
„Waj, ko Tew pateifschu,“ tam melug's starpā jauzahs,
„Kam mums pahr tiltu eet?
„Lai labak ismeklejām feklu pahrejamo weet!“ J. B. skp.

Wainags jaunam, 1884. gadam,

pihts no tauteefcha E. F. Schönberga.

1.

Tā kā seltaine, kas wainagu pin pfawā,
„Baltas, filas, raibas puķes falafa, —
„Tapat swehta roka pasaul's plaschā grawā
„Dshwes gadā raibas mantas isdala!
„Baltas, raibas puķes laistahs wainagā;
„Baltas, tumfchas deenas atspihd gadinā.

2.

„Bezam gadam „ardeewas“ mehš schehli fakam;
„Ko Deews fneedsa tani, „paldeews“ isteizam.
„Behdas — preekus fawrup „laika kapā“ rakam —
„Jaunu gadu nupat preekā apfweizam.
„Jaunu fagaidot nu wainadfinus pihsim,
„Jaunam „laika brahlim“ tos ap galwu tihsim.

3.

„Ko winsch atnefihš, to mehš gan wis nefinam,
„Tas til Deewa prahtā stahw un mihslibā;
„Lai til zeribā mehš preeka „kronus“ pinam,
„Deewu peeluhdsam, lai nahl mums palihgā.
„Waj tad preeka, behdu bikeri mehš dseram,
„Tizibā lai kahjinās us preefchu speram.

4.

„Lai mehš Deewu luhdsam, jaunu gadu fahlot,
„Katrām lai pee darba Winsch nahl palihgā.
„Ari „Latwju Awisehm“ us jaun' isnahlot —
„Kaisa flaishtas puķes jaunā gahjumā. —
„Meera engel's“ rakstijameem widū stahjahs,
„Meers un fatifschana laika-rakstōs krahjahs.

5.

„Swehta Gara swehtiba lai puscho tautu,
„Deem'bihjiba mahjo wifās kahrtinās,
„Mihlib's zelā Latweefchi few kahjas autu,
„Satiziba — meers miht muischās, fehtinās.
„Jauns un labaks gars lai walda Kursemitē!
„Meera karogs“ wihzinajahs „Deewa semitē“.

6.

„Kristus mihslestiba, kad ta eefsch mums waldihš,
„Brahlis brahlim laipni firidi — roku fneegs,
„Jaunā gadā Deews mums wifseem dshwi faldihš,
„Swehtibu us laukeem — mahjās wis neleegs!
„Tad isplauks tee jaunee, ihstee „gaismas laiki“,
„Tad buhs ihsti laimigs gads, — tai efeit „fweiki“!

Atbilde.

Bernhardt G. Igam: Nebuhs eewehrojams.

Latw. Aw. redaktors: J. Weide.

No zensures atwehlehšs. Jelgawā, 3. Janwari 1884.

